

A Fővárosi Ítéltábla a Horváth Péter Pál Ügyvédi Iroda (**felperesi képviselő címe**, ügyintéző: dr. Horváth Péter Pál ügyvéd) által képviselt **S. Kft. (felperes székhelye)** felperesnek a Meiszner Ügyvédi Iroda (**alperesi képviselő címe**, ügyintéző: dr. Meiszner Éva ügyvéd) által képviselt **Sz.K.B. Zrt. „f.a.” (alperes székhelye)** alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2016. február 18-án hozott 5.G.43.351/2014/44. számú ítéletével szemben a felperes részéről 45. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 1.000.000 (Egymillió) forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az állam javára az állami adóhatóság külön felhívására, a felhívásban megjelölt módon és számlára az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 2.500.000 (Kétmillió-ötszázezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 816.145.421 forint szerződésszegéssel okozott kár és annak 2014. július 1. napjától a kifizetés napjáig a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamata megfizetésére a Ptk. 318.§-án keresztül érvényesülő Ptk. 339.§-a alapján.

A keresete ténybeli alapjául előadta, hogy a felperes jogelődje, a **J.B.K. Kft.** (a továbbiakban: JBK Kft.) 2010-ben kizárólag azzal a céllal került megalapításra, hogy biogáz üzem hozzon létre. Az **E.K.N. Kft.** döntése alapján a **T.....on** tervezett biogáz üzem létesítésére irányuló projekt támogatásban részesült, a 2011. november 18-án megkötött támogatási szerződés szerint az elfogadott teljes költségvetés 1.485.515.000 forint, a támogatás összege 742.757.500 forint volt. A JBK Kft. a Hivatal 2011. március 31-én kelt határozatával 7 év 7 hónapra kötelező átvételi kvótát kapott a villamosenergia fix tarifán való értékesíthetőségére, de a kötelező átvételi rendszer átalakításával járó bizonytalanság ellehetetlenítette a projekt finanszírozhatóságát. A JBK Kft. által 2011-2012. évben megkeresett kereskedelmi bankok a kötelező érvényű ajánlat kiállításáig ezért nem jutottak el, így a 2012. évben a projekt kivitelezésében előrelépés nem történt. A 2013. évben biztossá vált, hogy a zöld energiát termelő vállalkozások a kötelező átvételi rendszer keretében kapnak lehetőséget a villamosenergia értékesítésére, ezért a JBK Kft. számára megnyílt a lehetőség a kockázat elhárulásával a kereskedelmi bankok megkeresésére a projekt finanszírozása céljából. A JBK Kft. 2013 júniusában kereste meg az alperest hiteligényével biogáz üzem finanszírozásának céljából. Az alperes javaslatot tett egy általa megnevezett külső szakértő cég megbízására a projekt

átvilágítására a hiteligény elbírálása érdekében. 2013. július 3-án a **P.P. Kft.** szakértő céggel háromoldalú megállapodást írtak alá a projekt átvilágítására, amelynek díját a JBK Kft. vállalta. Az alperes 2013. július 16-án a szakértő teljesítését igazolta, a JBK Kft. annak díját kifizette. Ezt követően az alperes két alkalommal is kért adatszolgáltatást elektronikus úton, amelyre az érdemi választ megkapta a JBK Kft.-től.

Ezt követően a JBK Kft. rendszeres érdeklődése ellenére a hitelkérelemről döntés nem született, majd 2013. október 15-én telefonon és elektronikus felületen is Kötelező Érvényű Ajánlatot kapott az alperestől. Az ajánlat értelmében a JBK Kft. által megvalósítani tervezett biogázüzem létesítésére vonatkozó projekt 550.000.000 millió forint alperes által nyújtott banki hitel jóváhagyása mellett került volna megfinanszírozásra a **Bank** második Növekedési Hitelprogramjából. A Kötelező Érvényű Ajánlat az utolsó oldalán található felhívásnak megfelelően került a JBK Kft. részéről elfogadásra, azt cégszerűen aláírva 2013. október 25. napján visszajuttatta az alperesnek.

A JBK Kft. 2013. november 8-án az alperes számára jegyzőkönyv felvétele mellett átadta a Kötelező Érvényű Ajánlatban „Szerződéskötési feltételek” körében meghatározott dokumentumokat.

Ezt követően azonban az alperes a 2013. november 18-án kelt felhívásban olyan dokumentumok benyújtását kérte, amely nem volt eleme a Kötelező Érvényű Ajánlatnak és megújítani kért olyan dokumentumokat, amelyek alapos vizsgálatára korábban megvolt a lehetősége mind az alperesek, mind az általa kijelölt szakértői cégnek a több hónapos átvilágítási szakaszban. Kérte a támogatási szerződés meghosszabbítására vonatkozó módosítást és a **S.P. Kft.**-vel megkötött generálkivitelezési szerződés módosítását, figyelemmel arra, hogy 2013. november 15-én lejárt. Majd kérte a generálkivitelező nyilatkozatát arra vonatkozóan, hogy nincs kártérítési igénye a JBK Kft.-vel szemben, ami veszélyeztetné a projekt befejezését. Az ezt követő egyeztetések ellenére az alperes a JBK Kft. többszöri írásbeli felszólítása ellenére sem működött együtt a hitelszerződés megkötése érdekében, majd a JBK Kft.-vel 2014. február 3-án közölt, 2014. január 21-én kelt válaszlevelében a szerződéskötési ajánlatát visszavonta. A hitelszerződés megkötésére azt követően sem került sor, hogy a JBK Kft. a 2016. január 16.-i és 27.-i leveleiben az alperest a szerződésmódosítás megküldésével tájékoztatta, hogy a támogatási szerződés meghosszabbításra került, de annak bontó feltételeként került kikötésre a hitelszerződés megkötésének elmaradása.

A felperes azt hangsúlyozta, hogy az alperes szerződés kötésére tett Kötelező Érvényű Ajánlatát a Ptk. 211. § (1) és (2) bekezdése szerint az alperes ajánlati kötöttségének időtartama alatt a JBK Kft. elfogadta.

A felperes elsődlegesen arra hivatkozott, hogy az alperes kötelező érvényű ajánlata tartalmazta a hitelszerződés valamennyi lényeges elemét: a hitel összegét, célját, futamidejét, a biztosítékokat, a folyósítás feltételeit, így a kötelező érvényű ajánlat elfogadásával a felek között a Ptk. 522. §-a szerint, az írásbeli alaknak megfelelően a hitelszerződés a Ptk. 205. §-a értelmében létrejött. A „Szerződési Feltételek” körében taxatívén meghatározta azokat a feladatokat és iratokat, amelyek a szerződés aláírásához szükségesek. Ezek a Ptk. 228. § (1) bekezdése szerint olyan felfüggesztő feltételnek minősülnek, amelyek teljesítése esetén a szerződés hatálya beáll. A szerződéskötésnek a kötelező érvényű ajánlatban meghatározott feltételei felfüggesztő feltételek voltak, amelyeket a felperesi jogelőd teljesített.

A felperes másodlagosan arra hivatkozott, hogy a Ptk. 208. § alapján az ajánlat elfogadásával előszerződés jött létre hitelszerződés későbbi megkötésére, ismert és rögzített volt a hitelkeret összege, a hitelfelvevő, a futamidő, a projekt átvilágítása megtörtént, elfogadott volt az ütemterv és a cash-flow, valamint a biztosíték rendszer. Erre tekintettel a felek közötti szerződés külön hitelszerződés aláírása nélkül is létrejött.

Előadta, hogy a JBK Kft. 2013. november 8-án érvényes és hatályos generálkivitelezői szerződést mutatott be az alperesnek, az a körülmény, hogy a szerződés 2013. november 15-én lejárt, az alperes által a Kötelező Érvényű Ajánlat kiadásának időpontjában ismert körülmény volt. Az alperes is csak bemutatási kötelezettséget írt elő, vizsgálni a szerződést ő sem akarta. Az ajánlatban a folyósítási feltétel az üzem sikeres műszaki átadás-átvétele volt, így az alperes számára a projekt befejezéséig annak kockázata sem volt, és érdektelen volt a bank számára, hogy milyen tartalmú vállalkozási szerződés alapján valósul meg a beruházás.

Hivatkozott a 2013. július 2-án továbbított levélre, amelynek mellékleteként a banki szakértő részére átadásra került a támogatási szerződés, amely alapján az alperes által ismert tény volt az is, hogy a támogatási szerződés 2013. november 8-ig hatályos. Az alperes annak is tudatában volt, hogy a támogatási szerződés meghosszabbításának feltétele a banki hitelszerződés aláírása, miután erről a 2013. december 6-i tárgyaláson a felperes jogelődje tájékoztatta.

Az alperes jogellenesen és felróhatóan járt el, a Kötelező Érvényű Ajánlata elfogadása és az abban szereplő feltételek maradéktalan teljesítése ellenére jogellenesen támasztott a JBK Kft.-vel szemben további, a Kötelező Érvényű Ajánlatban nem rögzített szerződéskötési feltételeket, és ezek nemteljesítése miatt jogellenesen vonta vissza kötelező érvényű ajánlatát. Nem foglalta írásba az ajánlat elfogadásával létrejött hitelszerződést, a kölcsönösen elfogadott hitelösszeget a JBK Kft.-nek nem biztosította.

A felperes hivatkozott az alperes jogellenes magatartásaként az alperes folyamatos késedelmére és az együttműködési kötelezettségének megsértésére, amelynek eredményeképpen a teljes folyamat elhúzódott.

Kifejtette, hogy az alperes magatartása közvetlen ok-okozati kapcsolatban áll a projekt meghíúsulásával, mert ha az alperes teljesíti a hitelszerződésben foglaltakat, úgy a kivitelezési munkák folytatódhattak volna és a támogatási szerződés módosításában szabott határidőben befejezhetők lettek volna. Állította, hogy a kivitelező és az irányító hatóság hosszabbító nyilatkozata a hitelszerződés megkötésének hiányában nem lépett hatályba, majd a kivitelező arra hivatkozással, hogy az alperes a hitelszerződést 2014. január 30. napjáig nem kötötte meg, az ajánlatától elállt és az irányító hatóság a hitelszerződés megkötésének hiányában a korábban folyósított megvalósítási előleg visszakövetelését kezdeményezte. Ezzel a projekt megvalósítása végérvényesen meghíúsult.

Az engedményesként fellépő felperes a kártérítési igényét a JBK Kft. által a projektre fordított 219.832.701 forint költsége és a JBK Kft.-nek megítélt támogatás projekt végére számított értékének összegében, 596.312.720 forintban jelölte meg.

Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Védekezésében elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a felperesnek nincs keresetösségi joga, mert az engedményezés érvényesen nem jött létre.

Előadta, hogy a Kötelező Érvényű Ajánlatban az alperes ajánlati kötöttségének idejét nem határozta meg, de a JBK Kft. az ajánlatot ésszerű időn belül nem fogadta el, mert az ajánlat aláírása önmagában nem minősül elfogadásnak.

Arra az esetre, amennyiben a bíróság megállapítaná, hogy a Kötelező Érvényű Ajánlat alapján a felek között szerződés jött létre, azzal szemben érvénytelenségi kifogást terjesztett elő, megvesztésre hivatkozással. A megvesztő magatartást abban jelölte meg, hogy a JBK Kft. a fővállalkozói szerződés lejáratának időpontját az alperessel nem közölte, az alperes arról a 2013. november 8-án átadott szerződésből értesült.

További védekezése szerint a szerződéskötésre a JBK Kft. felróható magatartása miatt nem került sor, mert a szerződéskötéshez szükséges feltételeket maradéktalanul nem teljesítette.

A lejárt támogatási szerződésből és a lejárt fővállalkozói szerződésből az alperes látta, hogy a beruházás az akkori körülmények között nem megvalósítható, így ha a szerződést megköti, és a szerződés szerint nem történik folyósítás, úgy az alperest az **Bank** pénzbírsággal sújtotta volna. Erre tekintettel kért felperestől további biztosítékot, nevezetesen a várható bírság összegének letétként történő elhelyezését az alperes számláján. Hivatkozott arra is, hogy a JBK Kft. nem nyújtotta be az adóhatóság 30 napnál nem régebbi köztartozást kizáró igazolását, a hatályos generálkivitelezői, illetve támogatási szerződést.

Álláspontja szerint a kár és az alperesi magatartás között nincs okozati összefüggés, mert a kölcsön nem a beruházás megvalósítása céljából került volna felvételre és a támogatási szerződés sem szűnt meg, a JBK Kft.-nek lehetősége van a beruházás megvalósításának feltételeit teljesíteni.

A Fővárosi Törvényszék a 2016. február 18-án kelt 5.G.43.351/2014/44. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 5.080.000 forint perköltséget.

Az ítélet indokolása szerint az elsőfokú bíróság a JBK Kft. és az E. Kft. ügyvezetőinek a 2014. december 17-én kelt nyilatkozatára figyelemmel megállapította, hogy a JBK Kft. és az E. Kft., továbbá az E. Kft. és a felperes közötti engedményezési szerződések alapján a felperes a keresettel érvényesített követelést megszerezte.

Az elsőfokú bíróság ezt követően megállapította, hogy a Ptk. 211. § (1) és (2) bekezdésének rendelkezéseire figyelemmel az alperes 2013. október 15-én a JBK Kft. részére érvényes, kötelező érvényű ajánlatot tett a biogáz erőmű létesítése céljából 550.000.000 forint „Beruházási hitel **Bank** HHP forrásból fix 2,5% éves kamatra" típusú banki hitel folyósítására, amelyet a JBK Kft. joghatályosan elfogadott. Az alperes az ajánlatát elektronikus úton küldte meg 2013. október 15-én a JBK Kft. részére azzal, hogy a felperes azt cégszerűen aláírva köteles visszaküldeni a részére. Az ajánlati kötöttség idejét a felek nem határozták meg. A JBK Kft. ügyvezetője az ajánlatot 2013. október 25-én cégszerűen aláírta és személyesen átadta az alperesnek. Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint az ajánlat 10 napon belül történő elfogadása az ügylet jellegére tekintettel ésszerű határidőn belülnek tekinthető, melyt tény az ajánlat elfogadását követően az alperes sem tett vitássá, a JBK Kft. által csatolt dokumentumokat befogadta, a szerződéskötés érdekében vele tárgyalásokat folytatott.

A Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében a felperest terhelő bizonyítási kötelezettségre figyelemmel vizsgálta az elsőfokú bíróság, hogy a Kötelező Érvényű Ajánlatban foglalt szerződéskötési feltételeket a JBK Kft. teljesítette-e, bemutatta-e az érvényes és hatályos generálkivitelezői szerződést.

A Ptk. 207. § (1) bekezdésében foglaltak felhívásával az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a kötelező érvényű ajánlatban a generálkivitelezői szerződés bemutatását előíró feltételt akként kellett érteni, hogy annak egy érvényes és hatályos szerződésnek kell lennie, ami alkalmas annak a projektnek a kivitelezésére, amely megfinanszírozásának tárgya a megkötni tervezett hitelszerződés. A szavak általánosan elfogadott jelentése szerint a generálkivitelezési szerződésnek nem csak a benyújtás időpontjában, hanem a szerződéskötés időpontjában is érvényesnek és hatályosnak kellett lennie.

Az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítás eredményeként megállapította, hogy a felperes ilyen szerződést az alperes részére nem mutatott be. Való tényként állapította meg az okirati bizonyítékok és **B.B.** tanú vallomása alapján, hogy a JBK Kft. 2013. november 8-án adta át az alperes részére a **S.P.** Kft.-vel kötött generál kivitelezői szerződést, amely szerződés teljesítési véghatárideje 2013. november 15-én lejárt. A JBK Kft. a véghatáridő lejártával a szerződéstől elállt a vállalkozó szerződésszegésére hivatkozással, így a szerződés ezen a napon megszűnt. Figyelembe vette az elsőfokú bíróság, hogy az alperes világossá tette, hogy a lejárt generálkivitelezői szerződést érvényes és hatályos szerződésként nem tudja elfogadni, a JBK Kft.-nek lehetősége volt az új

generálkivitelezői szerződés megkötésére és az alperesnek történő bemutatására, melyre az alperestől megfelelő határidőt is kapott.

Az elsőfokú bíróság a felperes terhére értékelte annak bizonyítatlanságát, hogy az **E-Sz. Kft.** kötelező érvényű ajánlatát a JBK Kft. az alperesnek a Kötelező Érvényű Ajánlat visszavonását megelőzően bemutatta volna. Kitért arra is, hogy a felperes nem adta okát annak, hogy az **E-Sz. Kft.** kötelező érvényű ajánlatának 2013. december 18-i elfogadását követően a szerződéskötésre 2014. január elején - a generálkivitelezői szándéknyilatkozatban foglaltak szerint - miért nem került sor. A 2013. december 6-i megbeszélés során az **E-Sz. Kft.** kötelező érvényű ajánlata még nem került kiadásra, így azt ebben az időpontban a JBK Kft. bemutatni nem tudta. Az **E-Sz. Kft.** szándéknyilatkozata tartalma szerint csak a felek közötti tárgyalás bizonyítására alkalmas, annak bemutatása esetén sem lehetne azt állítani, hogy a szerződéskötés feltételét a felperesi jogelőd az alperes felé teljesítette.

Mindezen körülmények együttes értékelésével az elsőfokú bíróság arra a meggyőződésre jutott, hogy a felperes nem bizonyította, hogy a szerződéskötési feltételeket teljesítette. Az **E-Sz. Kft.** kötelező érvényű ajánlata szerint nem lett volna akadálya 2014. január hónapban a generálkivitelezői szerződés megkötésének. Ennek elmaradása a felperesi jogelődnek felróható, így az alperes szerződésszegés nélkül jogosult volt a kötelező érvényű ajánlatának visszavonására.

Az alperes által a szerződéskötéshez támasztott egyéb feltételek (meghosszabbított támogatási szerződés, 12.000.000 forint letétbe helyezése, a generálkivitelező személyére vonatkozó követelmények) tekintetében megállapította, hogy azok a kötelező érvényű ajánlatban nem szerepeltek, így további feltételeket az alperes jogszerűen nem támaszthatott a felperesi jogelőddel szemben, azok teljesítésének elmaradása esetén a szerződéskötést nem tagadhatta volna meg.

Az elsőfokú bíróság a további szükségtelen bizonyítást mellőzte, és rögzítette, hogy az alperes további alkalmazottainak tanúkénti kihallgatása nem volt releváns, mint ahogy szükségtelen volt a felperes és a **St. Kft.** közötti peres eljárás iratainak beszerzése is.

Kifejtette, hogy az alperes a Kötelező Érvényű Ajánlatának kiadása előtt a projektet átvilágította, azt mind pénzügyi, mind műszaki szempontból megvalósíthatónak találta, és a Kötelező Érvényű Ajánlat visszavonásakor sem hivatkozott a felperesi jogelőd fizetőképességének hiányára. Erre tekintettel a felperesi jogelőd fizetőképességének vizsgálata a jogvita elbírálása szempontjából jelentőséggel nem bír.

A pervesztes felperest a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján kötelezte az alperes perköltségének megtérítésére, amelynek körében a jogi képviselő ellátásával felmerült ügyvédi munkadíjat a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (R.) 3. § (1) bekezdése alapján állapította meg és annak összegét a (6) bekezdés alapján mérsékelte. Ennek során figyelemmel volt a periratok terjedelmére, munkaigényére, továbbá arra, hogy az eljárás során nem volt szükség kiterjedt bizonyítási eljárás lefolytatására és viszonylag rövid időn belül a per befejezést nyert.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben elsődlegesen annak megváltoztatásával keresete szerint az alperes marasztalását, másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítását kérte.

Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a mérlegelésbe bevont tények körét az egyébként részben rendelkezésre álló, részben a felperes által felajánlott vagy beszerezni kért bizonyítási eszközök, a felperes bizonyított előadása ellenére indokolatlanul leszűkítette, a rendelkezésre álló bizonyítékok és az irányadó jogszabályok helytelen értékelése mellett téves következtetéseket vont le, határozata az okszerű mérlegelés követelményének nem felel meg. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság alaptalanul utasította el **L.Zs.**, **K.Z.** és dr. **Sz. K.** tanúkénti kihallgatására tett bizonyítási

indítványát és az indokolási kötelezettségét megsértve nem adta indokát **K.M., Ö.Sz.** tanúkénti kihallgatására tett bizonyítási indítvány mellőzésének.

Hangsúlyozta, hogy a kötelező érvényű ajánlat felperesi jogelőd által történt elfogadásával a Ptk. 522. §-a szerinti hitelszerződés, de legalábbis előszerződés jött létre, a felfüggesztő feltételek teljesítésével az alperes hitelszerződés teljesítésére vonatkozó kötelezettsége, de legalábbis szerződéskötési kötelezettsége beállt, amelynek azon időintervallumon belül, amíg még hatályos volt a generálkivitelezői szerződés, nem tett eleget.

Érvelése szerint az elsőfokú bíróság ítéletének legnagyobb hiányossága, hogy a kötelező érvényű ajánlatban foglalt szerződéskötési feltételek felperesi jogelőd részéről történő elfogadásának tényét és a 2013. november 08. napján történt maradéktalan teljesítését - hiszen ekkor a generálkivitelezői szerződés is érvényes és hatályos volt - a jogvita eldöntése szempontjából egyáltalán nem értékelte, annak jogi relevanciát nem tulajdonított. Nem tulajdonított kellő jelentőséget annak, hogy a korábbi átvilágításra figyelemmel az alperes által már megismert eredeti generálkivitelezői szerződést kellett bemutatnia a jogelődjének, és annak sem, hogy a projekt utófinanszírozására tett alperesi ajánlat cáfolja, hogy a generálkivitelezési szerződés az alperes érdekkörébe tartozott volna. A kivitelezés meghíúsulása esetén ugyanis a JBK Kft. a hitelösszeghez hozzá sem jutott volna.

Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a keresetet elutasító döntését egyetlen körülmény, az **E-Sz.** Kft. új generálkivitelezővel történő 2014. januári szerződés elmaradására, mint a felperes jogelődjének felróható magatartásra alapította. Figyelmen kívül hagyta azt is, hogy a szerződéskötés elmaradása nem egyoldalú, kizárólag a felperes magatartása által befolyásolt körülmény volt.

Amennyiben az alperes az általában elvárható magatartást tanúsítja, akkor nem telik el a **P-P** Kft. által történt projektátvilágítás majd a kötelező érvényű ajánlat kiadása között több mint 3 hónap, másrészt ezen időszak alatt az alperesnek alkalma lehetett volna, hogy a határozott időtartammal kapcsolatos kifogásait megtegye, hogy a felperes jogelődje ezt időben korrigálja. Kiemelte, hogy az alperes saját Vállalati Hitelezési Üzletszabályzata (VÜSZ) is úgy rendelkezik, hogy az alperes a benyújtott hitelkérelmeket rövid időn belül megvizsgálja, így ha az alperes a saját szabályzata szerinti magatartást tanúsítja, akkor szerződéskötést meghíúsító körülmény fel sem merülhetett volna, hiszen ekkor még valamennyi - így a generálkivitelezői és a támogatási szerződés is - hatályos volt.

Előadta, hogy az alperes magatartásának rosszhiszeműsége a perben kihallgatott tanúk vallomása alapján bebizonyosodott. **J.B.** tanú vallomása szerint a 2013. júliustól - októberig eltelt időszak alatt az alperes részéről szándékosan nem került sor a Kötelező Érvényű Ajánlat kibocsátására, végül közel 3 hónappal később, október 15-én kapta meg a JBK Kft. az alperes Kötelező Érvényű Ajánlatát. Majd az ajánlatban foglalt feltételek teljesítését követően az alperes olyan dokumentumok benyújtását kérte, amelyek egyike sem volt eleme a szerződéskötési feltételeknek, és az alperes részéről újabb igények jelentkeztek. Hangsúlyozta, hogy az **E-Sz.** Kft.-vel az alperes által támasztott pótlólagos feltételek miatt nem tudott a JBK Kft. szerződést kötni, az **E-Sz.** Kft. az alperes kötelező érvényű ajánlatának megfelelő generálkivitelezői szerződés megkötésére tett szándéknyilatkozatot, illetve ajánlatot. Az utóbb az alperes részéről támasztott többletfeltételeket nem tudta vállalni. Ezen túl az alperes a felperesi jogelőddel való ügyletkötést, a hitelszerződés létrejöttét bizonytalan, a felek által nem befolyásolható, a felperes jogelődje által nem is ismert külső körülményeknek tette ki. Minderről ugyanis (forráshiány, NHP II. program igénybevehetőségére várás) az alperes semmilyen módon nem is értesítette a felperes jogelődjét.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult.

Előadta, hogy a biogáz erőmű felépítését a felperesi jogelőd önerőből és szállítói előfinanszírozásból valósította volna meg, az alperes a szerződéskötési feltételek teljesítése esetén megkötött hitelszerződésben utófinanszírozásra vállalt volna kötelezettséget. Azért került szerződéskötési

feltételként meghatározásra a generálkivitelezői szerződés bemutatása, mert az erőmű felépítésének hiányában nem kerül sor a hitel folyósítására, amely az alperes részéről az **Bank** felé bírságfizetési kötelezettséggel járt volna. A JBK Kft. részére is megállapítható volt, hogy a generálkivitelezői szerződésnek nemcsak a benyújtás időpontjában, hanem a szerződéskötés időpontjában is érvényesnek és hatályosnak kell lennie.

Hangsúlyozta, hogy a generálkivitelezői szerződés november 15-i lejárataról korábban nem volt tudomása, mert az nem állt a **P.P.** Kft. rendelkezésére az átvilágítás során, annak meglétéről a felperesi jogelőd szóbeli nyilatkozatot tett.

Továbbra is azt emelte ki, hogy a felperes jogelődje a Kötelező Érvényű Ajánlatban foglalt szerződéskötési feltételeket maradéktalanul nem teljesítette, mert az alperes részére a kért generálkivitelezői szerződés bemutatására nem került sor. 2013. november 8-án olyan vállalkozási szerződést nyújtott be, ami november 15-én lejárt. Az alperes, észlelve a hiányosságot, az adott helyzetben általában elvárható magatartást tanúsítva november 20-án 30 napos határidő biztosításával felhívta megfelelő generálkivitelezői szerződés bemutatására azzal, hogy annak elmaradása esetén a kötelező érvényű ajánlat a hatályát veszti. A határidő december 20-i lejárata ellenére a Kötelező Érvényű Ajánlatát 2014. január 21-én kelt levelében vonta vissza, ezért a felperes jogelődjének két hónapos határideje volt az új generálkivitelezői szerződés megkötésére és benyújtására, ami neki felróható okból nem történt meg. Az **E-Sz.** Kft. ugyanis a JBK Kft.-nek 2013. december 13-án kötelező érvényű ajánlatot tett, amelyben a generálkivitelezői szerződés megkötésének nem volt feltétele az alperes és a felperesi jogelőd közötti beruházási hitelszerződés megkötése, így az új generálkivitelezői szerződés megkötésére a felperesi jogelőd mulasztásának eredményeképp nem került sor. Ez a kötelező érvényű ajánlat sem került az alperesnek bemutatásra, annak bemutatását a felperes a perben ezért nem tudta bizonyítani.

Véleménye szerint a hitelkérelem benyújtása és a kötelező érvényű ajánlat között eltelt idő a jelen per elbírálása szempontjából nem bír relevanciával, de egyébként sem kirívóan hosszú, és nem alapozza meg az alperes rosszhiszeműségét. Az elsőfokú bíróság a perbeli ügyletről információval rendelkező alperesi alkalmazottakat tanúként kihallgatta, a kötelező érvényű ajánlatot megelőző döntési folyamat a per eldöntése szempontjából lényegtelen, így a hitelezési bizottság tagjának, **L.Zs.**-nak a kihallgatása további információval nem szolgálhatott. Dr. **Sz. K.** vezérigazgató helyettes tanúkénti kihallgatása szükségtelen volt abban a körben, hogy az alperes 2014-ben végzett-e hitelezési tevékenységet vagy sem, mert érdemben nem befolyásolhatja azt a körülményt, hogy a felperesi jogelőd nem teljesítette a Kötelező Érvényű Ajánlatban meghatározott szerződéskötési feltételeket maradéktalanul.

Kifejtette, hogy a Kötelező Érvényű Ajánlat visszavonása nem áll ok-okozati összefüggésben a bekövetkezett kárral. Az alperes utófinanszírozásra tett ajánlatot, nem pedig az erőmű felépítésének a finanszírozására. A projekt megvalósítása nem volt az alperes hiteléhez kötve. A támogatási szerződés egészen 2015. szeptember 3. napjáig, a Minisztérium elállásának napjáig hatályban volt, ezért az alperes ajánlatának 2014. január 21-én történt visszavonása és a támogatás elmaradása között ok-okozati összefüggés nem állhat fenn. Ezen túl a felperes nem jelölte meg és nem bizonyította a kár bekövetkezését, esedékességét, továbbá az alperes magatartása és a kár közötti okozati összefüggést.

A fellebbezés nem alapos.

A Fővárosi Ítélető Tábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást annyiban egészíti ki, hogy a felperes a keresettel érvényesíteni kívánt követelését hitelezői igényként az alperessel szemben indult végelszámolási eljárásban, majd felszámolási eljárásban is bejelentette. Az alperes felszámolója a törvényes határidőben bejelentett tőke és kamatkövetelést vitatott követelésként vette nyilvántartásba.

Az így kiegészített tényállás alapján és figyelemmel arra, hogy a fellebbezési eljárás során az alperes képviselőjére jogosult felszámoló jóváhagyta a felszámolás kezdő időpontját követően az alperes részéről a per során tett nyilatkozatokat, a felperes fellebbezése érdemben elbíráható volt.

Nem indokolt a másodlagos fellebbezési kérelem teljesítése, az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése, mert a tárgyalás megismétlését, illetőleg kiegészítését az elsőfokú eljárás szabályainak lényeges megsértése nem tette szükségessé, a felperes keresetének elbírálásához további bizonyítási eljárás lefolytatására a kiegészített tényállásra figyelemmel nincs szükség. Az elsőfokú bíróság a döntéshez szükséges tényállást helyesen állapította meg, a jogvita eldöntése szempontjából jelentős jogi érveléseket elbírált és helyes jogi álláspontot elfoglalva hozta meg a döntését.

A Fővárosi Ítéletábrla az érdemi döntés jogi okfejtésével egyetért, azt megismételni nem kívánja, az elsőfokú bíróság döntésének indokait kizárólag a fellebbezésben foglaltakra tekintettel egészíti ki az alábbiakkal.

A Ptk. 318. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a Ptk. 339. § (1) bekezdéséből következő általános feltételek szerint a szerződésszegéssel okozott kár megtérítésének feltételei - a szerződésszegés mint károkozó magatartás, a kár és a közöttük fennálló ok-okozati összefüggés - konjunktívak, bármelyikük hiánya a kereset elutasításához vezet. Az elsőfokú bíróság a perben feltárt adatok értékelésével megalapozottan állapította meg, hogy az alperes kárfelelősségét károkozó magatartásának hiánya és az okozati összefüggés hiánya is kizárja.

A Ptk. 207. § (1) bekezdésében rögzített értelmezési szempontok közül a szavak általánosan elfogadott jelentésének van döntő jelentősége. A nyilatkozati elv elsőbbségét érvényre juttató szabály szerint ugyanis a vitás nyilatkozat értelmezését a nyilatkozó feltehető akarata és az eset körülménye ugyan árnyalhatja, pontosíthatja, de ezek az értelmezési szempontok adnak alapot arra, hogy a nyilatkozat címzettje - jelen esetben a felperes jogelődje - a másik fél nyilatkozatának a szavak általánosan elfogadott jelentésétől alapvetően eltérő más értelmet tulajdonítson, ráadásul nem is a nyilatkozó akaratából kiindulva.

Az alperes „Kötelező érvényű ajánlatában” tett nyilatkozatát a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint - az eset összes körülményeire figyelemmel - a JBK Kft. sem érthette másként, mint hogy az alperes kizárólag az abban meghatározott feltételek együttes teljesítésének esetén kíván vele szerződést kötni, ezért annak elfogadásával a felek között a Ptk. 205. § (1) bekezdésében írtak szerint sem hitelszerződés, sem előszerződés nem jött létre.

Az elsőfokú bíróság a nyilatkozat értelmezésénél helyesen vonta mérlegelése körébe a projekt célját és az arra vonatkozó jogszabályokat és a lefolytatott bizonyítás eredményeként helyesen jutott arra a következtetésre is, hogy a generálkivitelezői szerződés bemutatását előíró feltételt a felperes jogelődjének akként kellett érteni, hogy annak egy olyan érvényes és hatályos szerződésnek kell lennie, amely alkalmas annak a projektnek a kivitelezésére, amelynek megfinanszírozására az alperessel hitelszerződést kívánt kötni. Alaptalanul hivatkozott ezért arra is a felperes, hogy az ajánlat korábbi közlése esetén a generálkivitelezői szerződés még hatályos lett volna.

Az alperes szerződéskötési kötelezettségének hiányában a szerződéskötés feltételrendszerének meghatározása az alperes diszkrecionális joga.

A szerződéskötési feltétel alperes részéről történő kikötése már önmagában cáfolja a felperes fellebbezésében hivatkozottakat, hogy a generálkivitelezési szerződés és annak tartalma közömbös volt az alperes számára azért, mert utófinanszírozásra tett ajánlatot.

Az elsőfokú bíróság helyesen indult ki abból, hogy az alperes Kötelező Érvényű Ajánlata a hitelszerződés megkötését a szerződéskötési feltételek együttes teljesüléséhez kötötte, és helyesen azt tartotta szem előtt, hogy a felperes által állított vagyoni hátrány és az alperes magatartása között csak abban az esetben mutatható ki okozati összefüggés, ha az alperes a szerződés megkötését valamennyi együttes feltétel teljesítése után jogos ok nélkül tagadta meg.

Nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a szerződéskötési feltételnek megfelelő generálkivitelezői szerződés bemutatásának hiányára figyelemmel megállapította, hogy az alperesnek szerződéskötési kötelezettsége nem keletkezett.

A felperes a per során csak állította, de nem bizonyította, hogy a JBK Kft. részéről a projekt megvalósítására alkalmas generálkivitelezői szerződés megkötése az alperes által utóbb vele közölt, a Kötelező Érvényű Ajánlatban nem szereplő további feltételek miatt hiúsult meg.

A kifejtett indokok alapján a Pp. 3. § (3) bekezdésében foglaltak szerint a bizonyítás sikertelenségének jogkövetkezménye a felperes terhére esik, ezért kárcöltemet keletkeztető szerződésszegés és okozati összefüggés hiányában az elsőfokú bíróságnak a keresetet elutasító érdemi döntése helytálló.

Szerződésszegés és okozati összefüggés hiányában a Ptk. 339. § (1) bekezdése szerinti, a kárfelelősséget megalapozó további jogszabályi feltételek teljesülésének a vizsgálata mellőzhető volt.

Figyelemmel arra, hogy az engedményesként igényt érvényesítő felperes az alperes szerződéskötési kötelezettségét eredményező együttes feltételek teljesülését nem bizonyította, megalapozottan mellőzte az elsőfokú bíróság az alperes szerződéskötési akaratának és teljesítőképességének hiányára vonatkozó szükségtelen bizonyítást.

A Fővárosi Ítéltőábla a kifejtettek alapján az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - az indokolás részbeni kiegészítésével - helybenhagyta.

A sikertelenül fellebbező felperes a Pp. 239. §-a szerint irányadó 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes javára az R. 3. § (2) és (5)-(6) bekezdése szerint meghatározott, a kifejtett képviselési tevékenységgel arányban álló ügyvédi munkadíj mint másodfokú perköltség megfizetésére. A felperes az illetékről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése értelmében köteles az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési illetéket az államnak megfizetni.

Budapest, 2016. augusztus 31.

. Koday Zsuzsanna s.k.
a tanács elnöke

Dr. Pusztai Anita s.k.. Kurucz Zsuzsanna s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:
bíróági tisztviselő